

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży, PG_00147460						
Kierunek studiów	Psychologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Psychologii -> Zakład Psychologii i Psychopatologii Rozwoju						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Małgorzata Lipowska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		10.0		40.0	80
Cel przedmiotu	<p>Cele przedmiotu</p> <p>Celem przedmiotu jest przekazanie studentom ogólnych wiadomości na temat psychologii klinicznej dziecka, historii jej powstania, wiedzy na temat rozwoju psychoruchowego dziecka w normie i patologii, jego modelach i zaburzeniach, przyczynach i patomechanizmie zaburzeń oraz wiedzy o wybranych zaburzeniach rozwoju psychomotorycznego dziecka w wieku przedszkolnym i szkolnym: objawach, przyczynach, mechanizmach, metodach rozpoznawania, pomocy i zapobiegania.</p>						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PSYCHJ5_W05] Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat specjalizacji psychologii, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	<p>Student zna ścieżkę rozwoju zawodowego psychologa klinicznego</p> <p>Student różnicuje zadania psychologa klinicznego i psychoterapeuty</p>	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PSYCHJ5_K03] Docenia znaczenie nauk psychologicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w społeczeństwie, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy psychologa	<p>Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów psychologicznych, wychowawczych, pomocowych czy terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych</p> <p>Student posiada umiejętność analizowania zachowania dziecka z perspektywy zaburzeń rozwoju i zachowania w ujęciu klinicznym.</p> <p>Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych.</p> <p>Student porównuje podejścia terapeutyczne wykorzystywane w psychologii klinicznej dziecka, poddaje te teorie krytyce i ocenia szanse skuteczności podejmowania konkretnych kroków terapeutycznych w odniesieniu do konkretnych zaburzeń rozwoju i zachowania dziecka.</p>	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PSYCHJ5_U08] Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych	<p>Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, pedagogicznych, społecznych i filozoficznych podstaw funkcjonowania psychicznego człowieka; rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii.</p> <p>Student charakteryzuje i interpretuje rolę czynników patogennych w rozwoju dziecka.</p>	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PSYCHJ5_U02] Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów psychologicznych, wychowawczych, pomocowych czy terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych	<p>Student zna zasady udzielania pomocy psychologicznej w odniesieniu do dzieci i młodzieży</p> <p>Student jest świadomy konieczności superwizji pracy psychologa klinicznego</p>	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PSYCHJ5_K01] Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	<p>Docenia znaczenie nauk psychologicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w społeczeństwie, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy psychologa.</p> <p>Student zachowuje ostrożność w wyrażaniu opinii dotyczących diagnozy zaburzeń rozwoju i zachowania dzieci</p>	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PSYCHJ5_W02] Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu psychologii w systemie nauk oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk.	Student identyfikuje działy psychologii klinicznej i rozumie specyfikę psychologii klinicznej dziecka na tle innych działów psychologii stosowanej jak psychologia zdrowia czy psychopatologia	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PSYCHJ5_W10] Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, pedagogicznych, społecznych i filozoficznych podstaw funkcjonowania psychicznego człowieka; rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	<p>Student rozumie i zna modele nakreślenia ścieżki rozwoju dziecka</p> <p>Student jest wrażliwy na występowanie czynników ochronnych i czynników ryzyka w otoczeniu dziecka, w tym jego rodzinie</p>	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

1. Psychologia kliniczna dziecka zagadnienia ogólne
  - Psychologia kliniczna dziecka (źródła psychologii klinicznej, historia)
  - Psychologia kliniczna dziecka wśród innych gałęzi psychologii
  - Przedmiot psychologii klinicznej dziecka (definicja, zagadnienie normy i zdrowia psychicznego),
  - Problemy badawcze psychologii klinicznej dziecka (diagnoza, terapia, profilaktyka),
  - Działy psychologii klinicznej dziecka
1. Rozwój psychomotoryczny i jego zaburzenia
  - Podstawowe pojęcia: rozwój psychomotoryczny (związek rozwoju psychiki i motoryki), tempo, rytm, dynamika,
  - Modele rozwoju w obszarze normy i patologii (ze względu na tempo, rytm i dynamikę)
  - Rozwój harmonijny i nieharmonijny (zaburzenia globalne, parcjalne, fragmentaryczne),
  - Różnicowanie: norma i patologia, zaburzenia a różnice indywidualne, zaburzenia rozwoju a zaburzenia zachowania
  - Czynniki warunkujące rozwój psychomotoryczny i przyczyny zaburzeń rozwoju i zaburzeń zachowania,
  - Przyczyny biologiczne (czynniki uszkodzające strukturę o.u.n i zaburzające funkcjonowanie o.u.n)
  - Przyczyny społeczne (skrajna izolacja społeczna i czynniki zaburzające funkcjonowanie o.u.n)
  - Patomechanizm zaburzeń rozwoju psychoruchowego,
  - Analiza czynników patogennych i ich wpływ na rodzaj, głębokość i dynamikę zaburzeń
  - Powiązania między czynnikami patogennymi i ich skutkami (prawo tła; prawo torowania drogi; mechanizm błędnego koła; mechanizm spirali)
  - Interpretacja patomechanizmu teorie psychologiczne (psychoanaliza, poznawcza, behawioralna)
1. Klasyfikacja zaburzeń rozwoju i zachowania
  - skutki działania czynników patogennych - zaburzenia rozwoju i zachowania /kategorie zaburzeń ze względu na rodzaj zaburzeń, obszar, głębokość, dynamikę i relacje między zaburzeniami /
  - międzynarodowe klasyfikacje zaburzeń psychicznych
  - podejście pedagogiczne (SEN, LD)
  - podejście medyczne (klasyfikacje medyczne: ICD-11, DSM-5, RDC-PA, DC:0-5)
  - podejście psychologiczno-kliniczne (teoretyczne modele zaburzeń wieku dziecięcego)

	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zaburzenia neurorozwojowe <ul style="list-style-type: none"> • niepełnosprawność intelektualna • zaburzenia komunikacji • zaburzenia ze spektrum autyzmu • ADHD • specyficzne zaburzenia uczenia się • zaburzenia motoryczne 1. Zachowania niszczycielskie i upośledzenie kontroli emocji <ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia opozycyjno-buntownicze ODD • nawracające epizody zachowań agresywnych IED • zaburzenia zachowania CD • antyspołeczne zaburzenia osobowości • piromania • kleptomania 1. Współwystępowanie zaburzeń rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> • istota współwystępowania zaburzeń • epidemiologia współwystępowania zaburzeń wśród dzieci <p>modele współwystępowania zaburzeń</p>						
Wymagania wstępne i dodatkowe							
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>egzamin</td> <td>51.0%</td> <td>100.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	egzamin	51.0%	100.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej					
egzamin	51.0%	100.0%					

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<ul style="list-style-type: none"> • Lipowska (2020). Psychologia kliniczna dziecka. Skrypt do zajęć. skrypt przygotowany w ramach programu ProUG • Grzegorzewska, L. Cierpiałkowska, A. R. Borkowska (2020) (red.), Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Od teorii do praktyki Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN • Czabała, J. Cz., Zasepa, E. (2006) (red.). Psychologia kliniczna okresu dzieciństwa i adolescencji. Warszawa: Wydawnictwo APS. • Kendall, P.C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji . Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. • Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2016) (red). Psychologia kliniczna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
	Uzupełniająca lista lektur	<p>American Psychiatric Association (2013). <i>Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders</i> (5th ed.). Washington, DC: Authors.</p> <p>Bogdanowicz, M. (2011). <i>Ryzyko dysleksji, dysortografii i dysgrafii</i>. Gdańsk: Wyd. Harmonia.</p> <p>Borkowska, A.R., Domańska, Ł. (2006) (red.). <i>Neuropsychologia kliniczna dziecka</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Galecki, P., Pilecki, M., Rymaszewska, J., Szulc, A., Sidorowicz, S., Wciórka, J. (2018) (red). <i>Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych DSM-5</i>. Wrocław: Elsevier Urban & Partner.</p> <p>Galecki, P. (2022). <i>Badanie stanu psychicznego. Rozpoznanie według ICD-11</i> Wrocław: Elsevier Urban & Partner.</p> <p><i>ICD-10. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja dziesiąta. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne</i> (2000) Kraków Warszawa: Vesalius.</p> <p><i>Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne</i> (2000). Kraków-Warszawa: Vesalius.</p> <p>Kmita, G. (2023) (red). Klasyfikacja diagnostyczna DC: 0-5. Klasyfikacja diagnostyczna zaburzeń psychicznych i rozwojowych w okresie niemowlęctwa i wczesnego dzieciństwa. Wydanie poprawione. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Fundament.</p> <p>Kościelska, M. (2000). <i>Oblicza upośledzenia</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Lipowska, M. (2011). <i>Dysleksja i ADHD współwystępujące zaburzenia rozwoju. Neuropsychologiczna analiza deficytów pamięci</i>. Warszawa: Wydawnictwo Scholar.</p> <p>Pisula, E. (2005). <i>Małe dziecko z autyzmem</i>. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.</p> <p>Święcicki, Ł., Galecki, P., (2013) (red). <i>Kryteria diagnostyczne z DSM 5 Desk Reference</i>. Wrocław: Elsevier Urban & Partner</p>

	Adresy eZasobów	Podstawowe https://icd.who.int/en - ICD-11 Adresy na platformie eNauczanie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.